

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Teroarea votului universal. — Averele administrată de comunitățile: „Universitatea săsească” și cele „Sapte județe săsești”. („Universitas saxonom” și „Septem sedes saxonicales”). — Posibilități de refacere. — Proiectul de lege pentru suspendarea executărilor silite. — Protestarea efectelor de comerț.

Teroarea votului universal.

Cel mai înalt for judecătoresc și-a dat sentința lui limpede și categorică asupra unor legi dezastruoase pentru reputația și viitorul țării.

În fața acestei sentințe, care nu mai cunoaște vre-un apel, toți cetățenii țării, până și acei, cari pot fi socotiți autori ai legilor incriminate, s'au închinat. Toți au fost de acord, că legile de conversiune au căzut — integral, căci înalta Curte de Casație, deși sesizată numai asupra câtorva paragrafi din aceste legi, prin sentința pe care a adus-o, a condamnat, *fără a mai lăsa vreo îndoială pentru cineva, principiul*, pe care au fost clădite legile de conversiune.

O lume întregă a răsuflat ușurat, când a aflat această veste îmbucurătoare. A fost o meritată palmă dată demagogiei partidelor noastre politice, cari, în goana lor oarbă după popularitate, trec peste marginile oricărui bun simț și trec mai ales — fără nici o remușcare de conștiință — și peste cele mai sfinte interese ale neamului.

Acordul unanim de păreri al opiniei publice din țară asupra sentinței înaltei Curți de Casație, exprimat aproape zilnic în ziare de „conversioniști”, ea și de „anticonversioniști”, ne îndreptățează să credem, că *nici guvernul nu va putea*

trage altă concluzie din această sentință, decât singura corectă și posibilă: abrogarea legilor anticonstituționale

Făcând această judecată logică, noi, ca și toți cetățenii cu mintea întregă, am uitat însă un minuscul amănunt: că adevărat noi trăim în țara tuturor surprizelor și, că guvernul țării, înaintea oricărui alt considerent, — fie el de ordin oricât de înalt — trebuie să țină seama în primul rând de spectrul cel mai înspăimântător, pe care l-a cunoscut secolul nostru în țara românească pentru oamenii noștri politici: **teroarea votului universal.**

Democrația României mici n'a fost — zice-se — o democrație destul de largă. Această democrație a României dinainte de războiu, căreia presa apuseană îi ridică osanale încă la 1877 (vezi articolele presei franceze din acea vreme, când s'a aflat, că România nu a introdus cenzura nici în timpul războiului independenței, deși, pe lângă, că era în războiu, pe teritoriul țării se mai afla și o armată străină: cea rusească) trebuia „adaptată” nouilor curente ale vremii, deși nimeni, afară de oamenii politici, nu o cerea aceasta.

În timpul războiului mondial, după ce România intrase și ea în acțiune, politicienii noștri din acea vreme, au crezut, că vor face o mare bucurie gloatei, dacă, pe lângă împroprietărirea anunțată în 1917 la Iași, vor face plocon țării și votul universal.

Consecvenți, ca niciodată până atunci față de o promisiune făcută, odată cu înfrățirea României Mari, politicienii noștri au introdus și acest nou instrument

în viața politică, pentru care țara se „prăpădea” așa de mult.

Nimeni nu și-a dat silința însă să facă în acelaș timp și o educație cetățenească, pentru ca acest vot universal, pe care țaranul nostru dela sate nu l-a cerut niciodată, să nu ajungă un instrument periculos în mâna acelor, cari, urmărind numai interesele lor personale, nu mai cunosc nici un scrupul și, la adăpostul noii democrații, sunt în stare de orice nelegiuire față de pământul, ca și față de neamul acesta proaspăt încheșat.

Această mare greșală a recunoscut-o în primul rând Ionel Brătianu, care a căutat să introducă diverse corective, cum este și acela al legii electorale.

Dar, pe lângă toate corectivele artificiale și de cele mai multe ori periculoase și condamnabile, demagogia celor cari urmăreau o căpătuială pe spinarea cetățenilor s'a desfășurat dela războiu încoace cu toată urgia, nestingherită, în tot cuprinsul țării.

Partidul Liberal, în anii de după războiu, deși el a fost acela, care introdusesse votul universal, conta ca un partid reacționar și în nenumărate rânduri s'a adus învinuirea, că nu respectă legile și, mai ales, pactul fundamental al țării: Constituția. A fost o campanie violentă, de cele mai multeori justificată, pe care a dus-o Partidul Național din Ardeal în contra liberalilor și în fruntea acestei campanii era totdeauna, ca prim-exponent, dl Iuliu Maniu.

Dl Iuliu Maniu prin opoziția fermă timp de zece ani, s'a erijat în cel mai de seamă apărător al Constituției. Toată lumea o știe aceasta și nimeni nu ar fi putut arunca acuza, că Domnia Sa va face odată la fel cu acei, pe cari îi atacase cu atâta vehemență.

Iată însă, că după pronunțarea Inaltei Curți de Casație, se ridică o voce contrară, una singură: vocea domnului Iuliu Maniu.

Mărturisim cu toată sinceritatea și durerea, că oricât am fost obișnuiți cu surprizele cele mai variate și absurde la noi în țară, surpriza cu care ne-a onorat dl Iuliu Maniu este fără precedent în analele oricărei istorii.

Inalta Curte de Casație a declarat anticonstituțională legea conversiunii, dar această lege — cel puțin așa reiese din

declarațiile dlui Maniu — nu se abrogă, ci rămâne în vigoare, căci — spune dl Maniu — Inalta Curte a declarat-o anticonstituțională numai în partea ei juridică, nu și în cea economică și socială, pentru cari Casația nu are căderea să se pronunțe.

Da rămânea deci în vigoare Legea conversiunii?

Dar atunci ce rost mai are dreptul și datoria, pe cari le are Casația de a pronunța verdictul său în materie de constituționalitate al legilor?

Până acum am avut, desigur, multe cazuri de încălcări ale pactului nostru fundamental. Dar atunci, când Inalta Curte de Casație a declarat neconstituțională o lege, această lege a căzut și au căzut chiar și guverne.

Astăzi trăim în alte vremuri? Suntem noi atât de înapoiași, că nu mai suntem în stare să înțelegem „spiritul” acesta nou, care nu mai știe să recunoască nici baza fundamentală, pe cari au dreptul să se clădească legile țării: Constituția?

Dar cum rămânem oare cu jurământul prestat de Guvernul Majestății Sale de a păzi Legile și Constituția țării? Nu cumva „spiritul cel nou” îl desleagă și de acest jurământ?

Votul universal, dat fără chibzuială la un moment nepotrivit, atunci când era nevoie pe lângă multe altele și înainte de toate de o administrație cinstită, pe care toată suflarea românească o aștepta, își arată acum roadele. Demagogia, care s'a deslănțuit timp de mai bine de un deceniu, a turburat mințile, iar preținșii conducători ai gloatelor nu mai sunt decât prizonierii acestei demagogii.

Nimeni nu mai are curajul să înfrunte această primejdie, care amenință cu distrugerea Stat și Națiune. În fața demagogiei, care a pus stăpânire pe urne, toți marii apărători ai Constituției amuțesc, atunci, când ajung la locul de răspundere.

Astăzi în țara românească poți să ai bun simț, poți munci în plină omenie, poți să vrei binele neamului și poți să te sacrifici pentru binele acestui neam cât vei poți; dacă nu ai în jurul tău un mănunchiu important de voturi — acest a tout formidabil, de care toți aleșii națiunii au un respect, împins până la marginile ridicolului — nu vei fi ascultat. Ce

e mai mult: vei fi pur și simplu călcat în picioare!

Și totuși noi credem, că după ce vor fi trecut alegerile comunale — feroarea votului universal — Guvernul Majestății Sale, care a jurat, că va respecta Constituția, va trebui să-și fină jurământul. Legea conversiunii trebuie abrogată. Aceasta o știe și dl Maniu și alții. Iar declarațiile mai noi ale Domniei Sale se vor dovedi, că sunt simple declarații de circumstanță.

Averea

administrată de comunitățile: „Universitatea săsească” și cele „Șapte județe săsești”. („Universitas saxonum” și „Septem sedes saxoniceales”).

— Un referat —

de **Dr. Nicolae Vecerdea**,
Consilier onorific dela Curtea de Casație și Justiție.

III.

Averea cu substanța, valoarea, venitele și administrația ei de azi.

Raportată deoparte la „Universitatea...” de altă parte la cele șapte județe...” săsești *substanța* averei este următoarea:

„Universitatea săsească” deține și administrează zece case de locuit cu accesoriile lor în cele mai bune centre ale orașului Sibiu, cum sunt: Piața Regelui Ferdinand I. Strada Regina Maria. Vre o sută jugăre adecă cincizeci hectare de bun pământ arător, lângă orașul Mediaș, pământ pe care se găsesc clădite construcțiunile de locuințe și de gospodărie ale școlii de agricultură, care s'a înființat și funcționează în și pe acele imobile.

Valoarea acelor imobile din Sibiu și Mediaș este arătată cu șapte până la opt milioane Lei, iar venitul pe care îl aduc anual cu două până la trei milioane Lei.

Cele „Șapte județe...” dețin și administrează păduri și terenuri de pădure, pășuni ș. a. cu o suprafață de vre-o mie două sute jugăre, adecă vre-o șase sute hectare având clădite pe ele necesarele construcțiuni de locuințe și de gospodărie. În afară de acele imobile mai administrează un considerabil număr de felurite efecte de valoare și capitaluri în numerar.

Toate acestea ar avea o valoare de vre-o patruzeci și cinci milioane Lei, cu un venit anual de vre-o trei milioane Lei.

Ambele categorii de avere ar reprezenta o valoare de peste cincizeci milioane Lei, cu un venit anual de peste cinci milioane Lei.

Toate aceste date le-am luat din cartea citată, la încheierea primului meu articol, a lui Erwin Wittstock.

Câțiva concetățeni Români, pretinsând că sunt bine orientați, afirmă stăruitor că averea administrată de ambele comunități numite, valorează cel puțin una sută de milioane Lei.

Cum însă aici nu este vorba decât de o valoare de orientare: poate rămânea ea valoarea reală să fie stabilită, în caz de necesitate, în mod oficial de competente organe ale Statului Român.

Fiind atât „Universitatea...” cât și cele „Șapte județe...” deja desființate, arăt în următoarele, noua organizațiune de administrație așa precum aceea a fost creată și stabilită prin legea ungară XII: 1876, organizațiune, care este încă și azi valabilă și de drept, în vigoare, cu toate că dela 1 Decembrie 1918 încoace, toată averea a trecut sub suveranitatea Statului Român chiar și cu liberă și categorica învoire expresă dela 8 Ianuarie 1919, a Sașilor administratori.

Noua organizațiune pe care o prevede legea XII: 1876, este, pe scurt, următoarea:

O *adunare generală*, care se compune în totul din douăzeci membri sau deputați, reprezentând: a) câte doi deputați orașele: Sibiu și Brașov; câte un deputat, orașele: Sighișoara, Sebeșul-săsesc, Orăștia, Mediașul și Bistrița. Acestea sunt cele nouă (9) cercuri electorale *urbane* dând totatâția deputați; b) Cercurile electorale *rurale* sunt unsprezece având ca centre ale lor orașele: 1. Orăștia, 2. Sibiu, 3. Noerich, 4. Mediaș, 5. Sebeșul-săsesc, 6. Cohalmul, 7. Mercurea, 8. Sighișoara, 9. Cincul-mare, apoi fostele districte, 10. Brașov și 11. Bistrița, în total unsprezece deputați.

Pe acești 20 deputați îi aleg numai locuitorii din ținuturile numite și anume numai acei locuitori, cari aveau dreptul de a alege pe deputații pentru Camera parlamentului ungar, drept care este, după expresă prevedere a legii XII: 1876, dreptul electoral sau sufragiul *censitar* și nu *sufragiul universal*, introdus și valabil în Statul Român de azi.

Locuitorii Români din aceleași ținuturi, fiind mai săraci ca Sașii și având printre ei mai puțin intelectuali investiți cu dreptul electoral, erau totdeauna în minoritate față de Sași. Acea minoritate a Românilor era anume calculată și

prevăzută atât de Maghiari cât și de Sași, foștii membri ai Untunel dela 1437 a celor trei națiuni politice ale Transilvaniei.

Legea XII: 1876 prin § 11 et 17—19 prevede și relevază împrejurarea că numai cele șapte județe sau scaune dimpreună județul sau scaunul central Sibiu, adică cu totul *opt* județe sau scaune au fost și sunt luate sau formate din istoricul pământ regesc „Fundus regius“. Din aceasta împrejurare a urmat și urmează că orașele Brașov și Bistrița cu districtele lor, precum și orașul Mediaș cu scaunul său, nu au parte din averea pe care am prezentat-o mai sus ca avere specială a celor șapte, sau mai corect, a celor *opt* scaune sau județe.

Din aceasta împrejurare sau stare de fapt s'a format și menținut timp de peste una sută de ani practica legală de înțelesul că asupra averei prezentată mai sus ca fiind numai a celor șapte, adică *opt* scaune sau județe, numai deputații aleși de locuitorii din ele, din cele *opt* județe dispun cu excluderea celor trei orașe și a districtelor lor.

Asifel Adunarea Generală a „Universității...“ se transformează și funcționează, sub același prezidiu, ca Adunarea Generală numai a celor „*Opt* județe“.

Trecând la *venitele* anuale ale averii de ambele categorii dau următoarele cifre, luate tot din cartea lui E. W. pentru anul 1915.

Venitele totale de pe acest an au fost de 609.620 *Lei* și din acelea Sașii au primit 432.620 *Lei*, pe când Românii numai 94.400 *Lei*. Adică Sașii 70.966% și Românii numai 15.486%. Restul s'a dat Maghiarilor.

Și acum relevând deoparte *faptul* că la 1920 din numărul total de 624.574 al locuitorilor din teritoriile, atât ale „Universității...“, cât și ale celor „*Opt* județe...“ Românii erau 309.078 iar Sașii numai 248.072, adică *Românii erau cu peste 61.000 mai mulți ca Sașii*; de altă parte *faptul* că din cei 20 membri ai Adunării Generale dela „Universitate...“ numai 2 adică doi membri sunt Români, iar din *venitele* anuale Românii au primit în 1915 numai 94.400 *Lei*, pe când Sașii 432.620 *Lei* se impune imperios o explicație lămuritoare a faptelor.

Și explicația care se poate da și pe care o reproduc și eu aici, este următoarea:

Citata carte a lui E. W. este publicată în 1931. În tot cazul după zece ani socotiți dela Decembrie 1918 sau 8 Ianuarie 1919 de când averea din chestie a trecut și se află sub suveranitatea Statului Român.

Dupăce, în aceeași carte a lui, autorul reproduce punctul de vedere național săsesc în

înțelesul: că *succesorii de drept la acea avere sunt de a se căuta numai în șirurile săsimei de azi*; că un *titlu de drept la proprietate numai a lor, asupra acelei averi le-a creat chiar și legea ungară XII: 1876, care dealtfel a omis înadins și expres a se pronunța asupra aceluși drept și că, fiind pretinsul drept al Sașilor, adică dreptul național și particular numai al unei minorități naționale din Statul Român, drept recunoscut și în tratatele internaționale de pace așașel că acel drept este scos azi de sub capriciile Guvernelor de pe vremuri*: autorul cărții exprimă așteptarea plină de speranță a Sașilor, că Guvernul Român de azi sau de mâine, se va hotărî să facă pasul pe care Guvernul Ungar nu a voit să îl facă, adică să recunoască în mod expres că averea din chestiune este o *avere particulară națională numai a Sașilor și că, în consecință, ei, Sașii pot dispune, cum vor crede ei de bine, asupra ei, ca asupra unei averi cu totul liberă*.

Bu mă rețin și aici, înadins, dela orișice combatere a acestei pretențiuni naționale săsești, dar țin să constatez, fără vre-o contestare nici chiar din partea autorului E. W., că drepturile, între cari și dreptul de proprietate, privitoare la aceasta avere adică la substanța acesteia, au ajuns și se găsesse azi în o *foarte pronunțată și de tot actuală stare litigioasă*.

Doar numai la 8 Aprilie 1932 s'au dus președintele și vicepreședintele Partidului Politic German din România la dl N. Iorga ca Președinte al Guvernului Român și au prezentat, cuprinse în 12 puncte, actualele plângeri și pretențiuni ale Sașilor din Statul Român. Unul din cele 12 puncte, și de sigur nu cel de mai puțină importanță, era și *cererea urgentă ca chestiunea privitoare la „Universitatea săsească“ în genere și cea privitoare la exproprierea, prezentată ca ilegală, a pădurilor celor „Opt județe“ săsești indeosebi, să i se dea fără amânare corespunzătoare soluțiune legală!* Apoi la începutul lui Iulie 1932 s'a ținut în frunțașă comună săsească, *Cisnădia*, o mare adunare electorală în vederea alegerilor generale pentru Camera deputaților a parlamentului român. Candidatul la deputăție era dl Rudolf Brandsch, pe atunci încă Subsecretar de Stat al minorităților din România.

Relevând și actualitatea chestiunilor istorice legate de pământul regesc „Fundus regius“ și anume starea în care a ajuns și se află azi averea administrată de „Universitatea...“ și cele „*Opt* județe săsești“ adică averea care ne preocupă: dl Brandsch s'a exprimat în fond și esențial, astfel:

Noi Sașii am avut pământul regesc „Fundus regius“ din Regatul Ungar în baza unui contract

încheiat sãrbãtorește în scris pentru asigurarea și prin noi a Coroanei Ungare și cu îndatorirea de a apăra Țara. Intre marginile acestui contract am trăit, ne-am dezvoltat și ne-am simțit asigurați până la desființarea sau distrugerea („Zertrümmerung“) pãmântului regesc pe care l'am numit și considerat ca pãmânt sãsesc (Sachsenboden). Deși aceasta situație a noastră a fost și este azi cu totul desființată: totuși noi am profitat și continuăm sã profitãm de efectele ei ca și când ea ar mai exista încă. „Ja auch nachher sind wir in Auswirkung der alten Stellung und Aufgaben noch weiter so gewertet worden wie ehemals“. Deoarece însă situația este și rămâne fundamental schimbată nici contractul încheiat cu Ungaria nu mai are azi nici un rost pentru noi. După nouãle legãturi ale ursitei noastre: noi aparținem azi Regatului Român și trebuie sã ne afirmãm azi într'un înțeles superior și anume fãrã nici o invocare a aranjamentelor noastre cu totul învechite. Sã cãutãm ca numai prin ființa și prin virtuțile noastre cum sunt: sãrguința, simțul de ordine, crușarea și abilitatea noastră în orișicare carierã sã facem dovada cã suntem cetățeni de valoare și folositori pentru întreaga Țarã nouã a noastră...”

Aici mã opresc, în credință cã am reprodus tot ceea ce era și este necesar din discursul dlui Brandsch pentruca sã se vadã și sã se impunã spre a fi ușor observatã de orișicine marea deosebire, de înțeles diametral opus, între mentalitatea juridicã deoparte a autorului E. W. și de altã parte a lui R. Brandsch.

Eu așa știu cã R. Brandsch este cu mult mai competent și are o autoritate cu mult mai mare pentruca sã exprime mentalitatea politicã și juridicã a Sașilor în chestia care ne preocupã!

De aceea încheind și acest titlu al referatului meu, fac numai constatãrile: cã averea de care vorbesc este și constituie un litigiu nu numai de mare importanță, ci totodatã de o pronunțatã actualitate a locuitorilor din „Fundus regius“ impunându-se spre o cât mai urgentã soluționare cu intervenția corespunzãtoare a Statului Român.

Cã chiar și dupã competente și autorizate pãreri și convingeri sãsești, cum este și trebuie sã fie consideratã cea reprodusã aici din: „S. D. Tageblatt“ Nr. 17.763 dela 6 Iulie 1932 a dlui R. Brandsch, deja dela 1876 și mai ales dela trecerea averei sub suveranitatea Statului Român încoace: Sașii ocupã cu mult mai multe locuri în Adunarea Generalã a „Universității“ decãt le-ar compete, iar din venitele anuale ale averei rețin și întrebuințeazã pentru instituțiunile lor naționale sãsești, anual, cu câte 200.000—250.000 Lei mai mult decãt le-ar compete;

În fine, raportând pretinsul punct de vedere național-sãsesc exprimat de autorul E. W. la punctul de vedere exprimat de R. Brandsch: fin sã constataz cã acestea nu numai se contrazic, ci fiind diametral opuse, se exclud cu totul.

Asfel chestiunea acestei averi este litigioasã nu numai între Românii și Sașii, locuitorii din „Fundus regius“, ci chiar și între Sașii locuitorii ai aceluiași pãmânt regesc.

Apoi constataz și faptul cã autorul E. W. cu toate cã este azi un cetățean al Statului Român, cu toate cã reproduce în cartea lui cele trei sentințe judecãtorești ale competentelor trei instanțe, conform cãror sentințe vastele pãduri ale celor „Șapte județe...“ sunt azi definitiv expropriate: totuși autorul E. W. pe pag 103—104 ale cãrții sale, apostrofeazã Justiția suveranã a Statului Român cu ieșirea: „...nu merge însă... și peste tot este puțin onorabil ca cineva — adecã Statul Român! — sã ia pentru sine un lucru asupra cãruia nu are nici un drept. (...Es ist aber nicht angãngig... und überhaupt wenig ehrenvoll zu nehmen worauf man kein Recht hat.)“

Conform repetatului meu angajament de a nu mã dimitte în nici un fel de discuție contradictorie: eu nu tratez nici aceasta ieșire așa cum ar merita!

Considerând însă situațiunea datã, cum o reproduce și dl Brandsch, nu fac acest lucru nici din cauza pentrucã mie mi-se prezenteazã autorul E. W. cu aceasta ieșire a lui ca un fel de „Conul Leonida“ din cunoscuta fãrsã a eminentului nostru I. E. Cãrãgiale.

Precum „Conul Leonida“ cu tovarășii lui, au cerut și dela republica pe care o așteptau sã vie: „...cãte-o leafã pe lunã, toți într'o egalitate...“, dar nu au renunțat nici la pensiunea pe care o aveau dela regimul vechiu: „Vezi bine, pensia e bașca“, tot astfel și autorul E. W. cu cei de o mentalitate ca a lui, ureau ca Sașii sã beneficieze și de însemnatele venituri ale averii pe care o administreazã „Universitatea...“ și cele „Șapte județe...“ și în același timp sã primeascã și însemnatele subvențiuni din bugetul Statului Român pentru bisericile și școlile lor, cu toate cã la venitele dupã avere nu mai au drept în proporțiunea în care ridicã aceste venituri dela 1 Decembrie 1918 încoace.

S'ar pãrea cã este imposibil și neadmisibil ca Sașii sã primeascã amãndouã aceste venituri, dar, dupãcum voiu arãta în articolul urmãtor, Sașii totuși au încasat de fapt amãndouã aceste venituri vre-o 13 ani și continuã a le încasa.

(Urmeazã.)

Posibilități de refacere.

Mesajul regal de deschidere a actualei sesiuni parlamentare a fost obositor de lung ca formă și extraordinar de larg cuprinzător ca fond. Într'adevăr s'a perindat prin fața ochilor sufletești ai reprezentanților națiunii enunțări de legi de o activitate rar concepută până acuma. Dela unele afirmațiuni de natură generală precum: „urmărirea refacerii economice a țării prin îndrumarea rațională a producției și prin punerea în valoare în celei mai bune condițiuni a bogățiilor, având în deosebi în vedere caracterul agricol al țării noastre și în consecință necesitatea de a ridica clasa țărănească“, lucruri cari s'au rostit cu prilejul fiecărui început de sesiune parlamentară, se trece apoi la precizarea specială a unor legi ca: adaptarea serviciilor publice la nevoile țării, stabilirea echilibrului bugetar, reforma modului de a percepe, constata și urmări impozitele, reorganizarea administrației fiscale, reforma Casei generale de pensuni, introducerea regimului cărții funduare în toată țara, legea cartelurilor industriale, legea pentru ocrotirea și dezvoltarea meseriilor, apoi legea pentru reforma administrației drumurilor, poștelor, căilor ferate, pentru reorganizarea corpului tehnic, reglementarea purtării titlului de inginer. etc. etc. lășirând apoi după toate acestea legea de modificare a administrației locale, legea electorală, legea pentru organizarea jurisdicțiunii profesionale și a asigurărilor sociale, vom fi de acord cu concluzia generală, că guvernul și-a însușit un program de muncă vast și care prin urmare va avea nevoie de mai multe sesiuni pentru a fi dus la îndeplinire.

Dacă însă programul este așa de vast, vom remarcă un fapt, care este evident și care cam contrazice împrejurările. Într'adevăr, dacă unele legi de natură specială erau necesare, nu vom scăpa din vedere împrejurarea, că s'au enunțat sub o formă generală și circumscrisă, toate legile economice de mai mare actualitate. Căci dacă era necesar să se reglementeze jurisdicțiunea muncitorească, sau să se unifice asigurările sociale, sau în fine să se reformeze administrația poștei, a căilor ferate și a șoselelor, apoi aceste probleme trec ca neînsemnate față de cele ce se pun grav și pregnant: problema economiei generale a țării, care trebuie astfel îndrumată de cum a fost până acuma, și reorganizarea finanțelor statului.

Să nu se scape din vedere însă, că pentru aceste mari și fundamentale operațiuni în viața statului, nu sunt necesare atâtea legi noi,

cât mai cu seamă măsuri energice pentru îndreptarea lucrurilor. Astfel din punct de vedere economic este necesar să se îndrepteze gospodăria țării spre noi izvoare de venituri și nu vom uita să menționăm, că așteptând îndreptarea lucrurilor numai dela agricultură, facem o mare greșală față de împrejurările de astăzi. Rentabilitatea agriculturii la noi este greu de refăcut în actuala conjunctură economică mondială. Pe urmă, în afară de conjunctură, ni se opun cu putere în cale unele piedici, izvorâte din însuși climatul hazardat al țării noastre. Se știe că din 3—4 ani agricoli, maximum unul este foarte bun, 1—2 ani sunt mediocri și unul rău. În afară de puterea și eforturile noastre deci, împrejurările naturale ne lovesc periodic, așa cum s'a întâmplat și în vara trecută, că nu s'a scos nici grâul de sămânță și am ajuns în situația nenorocită de a fi nevoiți să importăm grâu în ciuda numelui ce-l deținem de țară agricolă exportatoare. O politică agricolă-economică rezultată din înșeși experiențele noastre, — dar observate toate cu minuțiozitate pe baza datelor statistice, ar fi reușit să împiedice dezastrul. Căci dacă până acum putem spune cel puțin că țărănul are ce mânca în ciuda crizei, care ne bântuie, de astădată vom constata cu durere că ne-a scăpat din mână și această slabă mângâiere. De aceea o politică prevăzătoare a economiei noastre agrare ar fi să orienteze după realitățile noastre naturale și în privința agriculturii și să oprească pe producător de a vinde la prețuri ridicole, pentruca acelaș produs să-l cumpere el însuși după un an, cu prețuri exagerate. În consecință organizațiunile agricole trebuiau să îndrumeze țărănimea să nu scape din vedere neajunsurile naturale ale productivității noastre agricole, ci să o pună în gardă de riscurile la cari se poate aștepta și de ciudățeniile climatice, cari ne domină. În această privință la noi pare că se reeditează povestea celor șapte vaci slabe și șapte grase, din celebrul vis al faraonului biblic, fără însă să aibă cine s'o tăleuiască.

În afară însă de prevederea acestei calamități, pentru care colectivitatea agrară ar trebui să ia măsuri la vreme, se impune apoi, precum am arătat și altădată, să modificăm ceva din inventarul mentalității pure agricole de până acuma și să îndrumăm spre noi izvoare de venituri însuși viața agricolă prin legarea ei de o industrie oarecare. Tot în coloanele acestei reviste am arătat nu de mult, că exportul vitelor putea forma pentru noi o ocupațiune rentabilă, prin folosirea produselor agricole ca hrană unei metodice creșteri a vitelor. Putem să spunem

chiar pe baza datelor pe cari le posedăm, că câtă vreme am îngrijit de stăpânirea comerțului de vite, el a însemnat o fracțiune importantă din valoarea exportului românesc. Astfel am avut pentru diferiți ani un export de vite a cărui valoare generală în Lei și a cărui valoare procentuală din exportul general, se ridică precum urmează:

1920	Lei	43 300.000	—	1.26%
1921	"	1.055.590.000	—	12.77%
1922	"	2.112.477.000	—	15.04%
1923	"	2.224.132.000	—	9.04%
1924	"	4.100.036.000	—	14.73%
1925	"	6.065.471.000	—	20.29%
1926	"	5.357.672.035	—	14.01%
1927	"	3.952.540.000	—	10.37%
1928	"	3.518.988.700	—	13.40%
1929	"	3.596.830.000	—	12.42%
1930	"	3.303.719.000	—	11.58%

Din cifrele înșirate se vede, că valoarea exportului de vite a mers crescând până în anul 1925, când diferitele taxe fiscale exagerate au frânt alina favorabilă pe care o luase. Se impune prin urmare o recucerire a piețelor pierdute și se impune în același timp, intensificarea industriei conservelor, care în privința productivității ocupă la noi locul cel mai de frunte între industrii, dând o productivitate de 59.381 Lei pe cap de lucrător și ocupând și ca rentabilitate un grad superior la noi în țară. În felul acesta, activând comerțul vitelor putem să contăm pe o economie înfloritoare a lor și pe un plasament bun al produselor agrare, care ne asigură un venit național mai important. În același timp legarea agriculturii de o industrie oarecare, pune la adăpost de surprize conjunctura comercială a țării noastre și o scutește de calamitățile climatice, scutind de oscilații mari în venituri, toată clasa plugărească din România.

Se pare chiar, că s'a și făcut un pas important în privința intensificării comerțului de carne. Este vorba anume ca marele abator dela Burdujeni construit tocmai în vederea unui export de carne dinaintea războiului, să fie concesionat unui consorțiu, care să aibă ca prim punct în activitatea sa, exportul cărnii de vită. Pasul ar fi deci făcut, dar nu desăvârșit, deoarece o industrie a cărnii ar lăsa în țară pe lângă un mare venit producătorului, mijloace însemnate pentru viața unui număr însemnat de lucrători.

Trebue să accentuăm și de astădată, că industria formează surse mari de venituri pentru țară și un element de prim ordin la menținerea balanței noastre comerciale, fapt care în timpurile grele de astăzi, este cel dintâu, care trebue

luat în considerare. Unele date ne confirmă, că industria legală perfect de solul țării, ca aceea a petrolului a ajuns să aibă în ultimii ani o valoare de export mai mare decât agricultura, constituind în felul acesta cea mai importantă pârgie în privința menținerii soldului activ al balanței noastre comerciale. Dacă ne gândim câte greutatea întâmpină astăzi statul la menținerea stabilizării printr'un sold excedentar al comerțului exterior, ne dăm seama de funcțiunea importantă pentru însași viața statului nostru, pe care ne-o oferă posibilitatea de export a industriei petrolifere. Astfel în 1929 și 1930 valoarea produselor noastre exportate a fost cca. 29 miliarde Lei, respectiv 28.5 miliarde. Din aceste valori produsele petrolifere au întrunit în 1929 suma de Lei 9.532 milioane sau 33% din valoarea exportului total, iar în 1930 suma de Lei 10.385 milioane sau 36% din aceeași valoare, până când valoarea exportului agricol a fost respectiv de Lei 8.953 milioane sau 31% din total și 9.988 milioane sau 35% din valoarea exportului total.

Tot din datele pe cari le avem la dispoziție se constată, că numai din industria petroliferă statul și comunele au încasat în 1931 sub formă de impozite și taxe o sumă de 6.323.768.000, la un dezer total de produse a căror valoare proprie se urca la 10.739.000.000 — Lei. Aceste taxe și impozite se repartizează la următoarele capitole singuraticice:

Taxe fiscale	Lei	748.290.000	—
Taxe diferite	"	210.913.000	—
Taxe de export	"	108.846.000	—
Taxe de port	"	119.713.000	—
Taxe comunale	"	434.310.000	—
Taxa pe cifra de afaceri	"	217.364.000	—
Redevențe și imp. miniere	"	644.332.000	—
Impozite industriale	"	1.500.000.000	—
Taxe de transport	"	2.340.000	—

Din datele prezentate să vede, că am trecut punctul culminant în ce privește importanța agriculturii pentru economia românească. De aceea dacă este vorba să se revizuiască legislația economică, în special cea industrială, vom remarca sensul ce trebuie imprimat acesteia, degajat din lumina cifrelor înșirate. Numai astfel vom pași pe calea cea bună și numai astfel eforturile vor fi încununuate de succes. Cât despre posibilitatea reorganizării noastre financiare, vom prezenta unele păreri într'un număr viitor.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Proiectul de lege pentru suspendarea executărilor silite.

Proiectul de lege pentru asanarea debitorilor urbani, anunțat de dl Maniu, a trecut prin filiera Consiliului legislativ și a comisiunilor juridice ale Camerei și ale Senatului.

În ce privește constituționalitatea proiectului, toți membrii Consiliului legislativ au căzut de acord, că el nu vine în conflict cu dispozițiile Constituției.

În expunerea de motive a legii guvernul constată, că *proiectul de lege a fost întocmit numai pentru a suspenda în mod provizor, pe timpul până la 31 Martie 1933, executările silite, pentru ca înăuntrul acestui timp guvernul să poată strânge întreg materialul (datele statistice) necesar pentru întocmirea unui proiect de lege, care să reglementeze raporturile dintre creditorii și debitorii.*

Iată textul legii, cuprins în 9 articole:

Art. 1. — Se suspendă până la 31 Martie 1933 ori ce executări de orice natură ar fi și în orice stadiu s'ar afla — chiar în fața înaltei Curți de Casație — îndreptate împotriva bunurilor imobile, prin natura, destinația și obiectul la care se aplică, aparținând cetățenilor români sau societăților legal constituite, având sediul în România, derivând din orice creanțe, oricare ar fi originea și natura lor — dacă datoria pentru care se face executarea, este anterioară datei de 1 Iulie 1931 — indiferent de schimbările intervenite în persoana proprietarilor acestor bunuri urmărite.

Se pot face, însă, toate actele de urmărire premergătoare vânzării.

Art. — 2. — Dispozițiunile prezentei legi nu se aplică în ce privește:

- a) Creanțele statului, județelor sau comunelor, precum și plata impozitelor cuvenite lor;
- b) Prestațiunile periodice, pensiile alimentare, rentele viagere și altele asemenea;
- c) Contractele de locațiune în genere, în ceea ce privește quantumul chiriei, precum și prestațiunile datorite în contul chiriei;

d) Salariile particularilor;

e) Daunele rezultate dintr'o infracțiune penală, chiar dacă faptul penal a fost declarat amnistiat;

f) Datoriile către creditorii străini, anterioare datei de 1 Iulie 1931.

Art. 3. — Debitorii comercianți sunt exceptați dela beneficiile prezentei legi, pentru datoriile lor comerciale.

Art. 4. — Se prelungește dela 1 Decembrie 1932 până la 31 Martie 1933, termenul de răscumpărare în vânzările imobiliare, cu pact de răscumpărare, anterioare legii contra cametei, dacă termenul nu s'a împlinit anterior datei de 1 Decembrie 1932.

Art. 5. — Creditorii vor putea cere și obține pentru asigurarea creanței lor, orice măsuri conservatorii și măsuri de urmărire asupra venitului imobilului, în conformitate cu procedura civilă, legile modificatoare ale ei și legile speciale, fără a se putea evacua debitorul din locuința ce ocupă.

Art. 6. — În tot timpul aplicării acestei legi, se suspendă cursul prescripțiunilor, peremțiunilor și decăderilor actelor privitoare la urmările silite.

Art. 7. — Actele de procedură efectuate, privitoare la urmărirea silite, își păstrează efectul în tot timpul aplicării acestei legi.

Art. 8. — În tot timpul aplicării acestei legi, judecarea contestațiunilor la executare va continua exercitându-se și căile de atac în termenele prevăzute de lege.

Art. 9. — Dispozițiunile legii asanării datorriilor agricole, publicate în „Monitorul Oficial” Nr. 93 din 19 Aprilie 1932 și ale legii modificatoare a acestei legi, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 251 din 26 Octombrie 1932, rămân în vigoare și continuă a se aplica potrivit acestor legi.

Protestarea efectelor de comerț.

„Monitorul Oficial” dela 29 Noembrie 1932, ajuns în provincie în 1 și 2 Decembrie 1932, publică următorul Decret Regal, semnat de *Ministerul finanțelor* (și nu de cel al Justiției):

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de stat la Departamentul Finanțelor cu Nr. 325,142, 1932,

Am decretat și decretăm:

Art. I. Jurnalul Consiliului Miniștrilor cu Nr. 1.172 din 1936 se aprobă de Noi.

Art. II. Protestele efectelor de comerț a căror scadență s'a prelungit de drept prin legile publicate în „Monitorul Oficial” Nr. 296 din 18 Decembrie 1931, Nr. 37 din 13 Februarie 1932, și Nr. 61 din 12 Martie 1932 și cari potrivit înaltului decret regal cu Nr. 2.851 din 29 Septembrie 1932, urmau a avea loc până la data de 31 Octombrie 1932, precum și a efectelor scadente posterior acestei date și pe care figurează în orice calitate debitorii prevăzuți în sus menționatele legi, se vor putea protesta până la data de 30 Noembrie 1932 inclusiv.

Art. III. Deasemenea se vor putea protesta până la acea dată efectele de comerț prevăzute de art. 39 al legii de asanare a datorriilor agricole, publicată în „Monitorul Oficial” cu Nr. 96 din 19 Aprilie 1932, care ajung în acest interval la termenul de 9 luni dela scadența prevăzută în titlu, termen indicat de acel articol.

Art. IV. Miniștrii Noștri secretari de stat la departamentul Finanțelor și Justiției sunt însărcinați cu executarea dispozițiunilor prezentului decret.

Dat în București la 25 Noembrie 1932.

Ministrul finanțelor,
VIRGIL MADGEARU.

CAROL.

Nr. 3327.